Bijlage 2

ASD-advies op gezondheidsbeleid en uitvoeringsagenda

4 maart 2025

Werkgroep zorg en wonen

Leden: A Hoevenaars, M Adriaansen, C Schoof, J Paap.

In deze bijlage staan nog enkele individuele, maar door de gehele werkgroep gedragen adviezen en opmerkingen. Veel daarvan zijn ook terug te vinden in het document van Dionne Kamp met de opvolging ervan.

- Positief dat men zich wil richten op enkele specifiek doelgroepen die minder zelfredzaam zijn en met complexe problematiek en dat in wijken met meer gezondheidsproblemen ook meer geld wordt geïnvesteerd.

- Gezonde fysieke en sociale omgeving: aandacht ook voor de gevolgen van boerenbedrijven met veel vee (zoönosen) (zie laatste onderzoek RIVM over het meer voorkomen van luchtwegproblemen in de buurt van geitenboerderijen).

- De samenwerkwijze (wat wil ik, wat kan ik, wat heb ik nodig inclusief ketenaanpak komt het best tot zijn recht als er ook maatregelen worden genomen om de financiering minder in silo's te structureren en budgetten samen te voegen.

- We nemen aan dat de monitoring van gezondheidsverschillen en de effecten van de interventies wordt belegd bij de GGD of anderszins wordt gefinancierd.

- De inzet van kunst en cultuur wordt genoemd, maar slechts in zeer algemene zin. Methodieken binnen kunst- en cultuur kunnen zeer bijdragen aan het welzijn van inwoners, met name wanneer zij minder taalvaardig zijn.

- Met betrekking tot overgewicht en obesitas: een ongezonde omgeving (bijvoorbeeld met veel fast food ketens) heeft een negatieve invloed op een gezonde leefstijl. De gemeente wordt uitgenodigd maatregelen te nemen om verdere verdichting van dergelijke horecagelegenheden en fysieke winkels te beperken en veel in te zetten op een gezonde omgeving, wat waarschijnlijk meer effect heeft dan een individuele benadering.

- Het begrijpen van wat een gezonde leefstijl inhoudt vormt weliswaar de basis van leefstijlverandering, maar is op zichzelf onvoldoende. De gecombineerde GLI's zijn op zichzelf nuttig, maar kennen veel uitvallers met een beperkt resultaat. Samenwerking met een partner als ziekenhuis Bernhoven en HUMO, die bij de (jonge) patiënten ook vaak te maken krijgen met overgewicht is hierbij belangrijk. Met betrekking tot de pilot fitness loont zijn al evaluatieresultaten bekend, die zouden moeten worden meegenomen.

- Met betrekking tot middelengebruik: het streven het percentage zwangeren die roken te verminderen tot 0% lijkt geen prioriteit te moeten zijn gezien het feit dat het momenteel met 1% al erg laag is.

- Er is nog weinig inzicht in actueel middelen- en alcoholgebruik bij de jeugd in Maashorst, en ook niet in de genoemde kernen Schaijk en Reek. Het is goed daar meer inzicht in te krijgen. We willen opmerken dat de gemeente invloed heeft op het gebruik bij bijvoorbeeld sportverenigingen via de subsidie die deze verenigingen jaarlijks ontvangen.

- Er is sprake van kwalitatief onderzoek. Naast kwantitatieve data is dat een prima invalshoek die leidt tot rijkere opbrengsten. De voorbeelden die genoemd zijn geven een zeer onvolledig beeld. Bovendien heeft dit onderzoek zo geformuleerd alleen betrekking op maatschappelijke partners, terwijl de hoofdpersonen van al deze maatregelen, de inwoners zelf, ontbreken.

Uitvoeringsagenda

- Bij de middelen wordt veel gewezen naar bestaande formatie> IZA middelen zijn nog niet altijd onduidelijk. Bij de partners die worden genoemd ontbreken de inwoners/burgerorganisaties, terwijl wel van deze organisaties en de daarbij aangesloten vrijwilligers wordt verwacht dat zij een rol gaan spelen (hoewel dat ook niet duidelijk in de notitie wordt vermeld). Voorkomen moet worden dat na projecten er geen geld meer is en niet voorzien is in de borging. Het is niet voldoende om burgers/vrijwilligers pas te betrekken na afloop van een het project en dan te verwachten dat ze (een deel van) de activiteiten wel zullen overnemen.

- Kunst- en cultuurorganisaties (en bijvoorbeeld ook Campus Uden) ontbreken ten onrechte bijna geheel in de uitvoeringsagenda, die kunnen zeker een bijdrage leveren aan een aantal voorgenomen activiteiten (eenzaamheid, mentale gezondheid, mogelijk middelengebruik etc.)

- In zijn algemeenheid moet de uitvoeringsagenda nog aangescherpt worden.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

---

- gemeente moet actief participeren in nieuw onderzoek geitenstallen.
- gemeente kan actief ruimtelijk beleid voeren m.b.t vestiging fastfoodzaken.
- voor samenwerking tussen fysieke en sociale domein: CPO-vereniging wil graag ook pilot zijn.
- ook buurthuizen meenemen in preventiebeleid.
- gebruik kennis van Point-O bij voorlichting drugs.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

---

Uitvoeringsprogramma: inhoud financiële kolom te verduidelijken voor welke jaren de bedragen gelden en of dit eenmalig is of structureel.

Algemeen: We vragen aandacht voor het “doorbreken van zuilvorming” binnen de gemeenteorganisatie, en speciale aandacht voor het betrekken van de beleidsafdeling “omgeving” (wonen, stadsontwikkeling) bij het beleid van het sociaal domein.
Evaluatie Fitness Loont: Evaluatie van Mulier instituut: Programma lijkt wel te werken, maar erg individueel en zeer beperkt bereik. Zie bijlage 3.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

---

Beleidsplan:
De ambitie is torenhoog voor 2040. De weg ernaar toe is belangrijker.
Doe als gemeente vooral dingen die invloed hebben op de gezondheid van je inwoners. Lift mee op landelijke plannen en projecten.
De leefomgeving, verminderen van achterstand in gezondheid en zorgen voor de zwakkeren zijn de belangrijkste opdrachten voor een gemeente.
Leefstijl verbeteren is een breed maatschappelijke opdracht maar de vraag is hoe de gemeente hierop echt het verschil kan maken. Suggesties worden gegeven.
Data zijn onontbeerlijk in het analyse en evaluatieproces. De GGD-data zijn hier leidend in.
De waarde van inzet van externe bureaus voor data verzameling worden niet hoog ingeschat.

Uitvoeringsagenda:
Bestaat nu toch met name uit algemeenheden, doen we al, GGD doet veel en krijgt hiervoor ook betaald, meeliften op bestaande middelen, veel onderzoek en samenwerken met veel verschillende partijen.
Het lijkt goed om een aantal speerpunten te benoemen waar de gemeente Maashorst echt het verschil wil maken. Waar wordt de nek voor uitgestoken?
2040 is nog ver weg maar de reis start nu. Ieder jaar moet bijdragen aan de ambitie die geformuleerd is.

Het project Fitness loont moet z.s.m. mogelijk in Maashorst geëvalueerd worden. De evaluatie van het Mulier instituut geeft adviezen over de implementatie van dit programma. Zie bijlage 3.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

---

Einde persoonlijke adviezen.